

Devletçe İşletilecek Madenler Hakkında Kanun

(Resmi Gazete ile yayımı : 14 . 10 . 1978 - Sayı : 16434)

No.
2172

Kabul tarihi
4 . 10 . 1978

Birinci Bölüm

DEVLETÇE İŞLETİLECEK MADENLERİN BELİRTİLMESİ VE ÖNTEDBİRLER

I. — Bakanlar Kurulu Kararı :

MADDE 1. — Belirli bölgelerde belirli cins madenlerin Devletçe aranmasına ve işletilmesine, bu madenlerle ilgili olarak daha önce gerçek kişilerle özel hukuk tüzelkişilerine verilmiş arama ruhsatnameleri ve işletme haklarının geri alınmasına karar vermeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Bakanlar Kurulu kararında bunun köyler, ilçeler veya iller itibariyle hangi bölgelerde ve hangi öncelik sırasıyla uygulanacağı, arama ruhsatnameleri ve işletme hakları geri alınacak madenlerin sermayesinin tamamı Devlete ait ve çalışma konuları uygun olan İktisadi Devlet Teşekküllerinden hangisi eliyle aranacağı ve işletileceği belirtilir. 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Kanunu hükümleri saklıdır.

Bakanlar Kurulu kararı Resmi Gazetede yayımlanır.

II. — Devletçe İşletilecek Madenlerle İlgili Öntedbirler :

1. Tasarruf İşlemlerinin Durdurulması - Yeni İşlem Yasağı :

MADDE 2. — Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımı tarihinden itibaren bu kararın uygulanacağı bölgelerde Devletçe aranması ve işletilmesi öngörülen madenlerle ilgili arama ruhsatnameleri, işletme talepleri ve işletme hakları başkalarına devredilemez; bu madenler üzerinde ipotek kurulamaz.

Aynı tarihten itibaren bu madenlerle ilgili yeni arama ruhsatnamesi veya işletme hakkı verilemez; mevcut işletme ruhsatnameleri yenilenemez veya imtiyaza çevrilemez, işletme imtiyazlarının süresi uzatılamaz.

2. Madenin Korunmasına İlişkin Tedbirler :

MADDE 3. — Devletçe işletilmesi öngörülen madenlerde Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımı tarihinden madenin ilgili İktisadi Devlet Teşekkülünce devralınması tarihine kadar geçecek süre içinde aşağıdaki hükümler uygulanır :

A) İşletme hakkına konu olan veya 6309 sayılı Maden Kanununun 57 nci maddesi kapsamına giren madenlerde işletme faaliyeti, işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibinin maden mevzuatından doğan hak ve yükümlerinde bir değişiklik olmamak üzere, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca atanacak bir maden mühendisinin gözetimi altında yürütülür. Gerekliğinde Bakanlık, işletme faaliyeti ile ilgili belirli iş ve işlemlerin yapılmasını gözetici mühendisin yazılı iznine tabi tutabilir.

İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi, gözetici mühendise görevini tam olarak yapabilemesi için gerekli her türlü kolaylığı göstermek ve işletme faaliyeti sırasında madeni tahrip ve cevheri israf edici, mevcut tesisleri bozucu davranışlardan kaçınmak zorundadır.

İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi yukardaki hükümlere uymadığı takdirde işletme faaliyeti, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının kararıyla kısmen veya tamamen durdurulabilir.

B) Maden Kanununun 57 nci maddesi kapsamına girmeyen işletme hakkı talepli madenlerde işletme faaliyetine girilemez.

C) Arama ruhsatnameli madenlerde Bakanlar Kurulu kararının ilanı üzerine arama faaliyeti tatil edilir.

Bu madde hükümlerine uyulmaması sonucunda meydana gelecek zararlardan işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi sorumludur.

İkinci Bölüm

DEĞER TAKDİRİ VE KAMULAŞTIRMA İŞLEMLERİ - YARGI YOLU

I. — *Takdir Komisyonu* :1. *Görevi ve Oluşması* :

MADDE 4. — Devletçe işletilmesine karar verilen madenlerde yapılacak tespit ve takdir işleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı temsilcisinin başkanlığında Maliye Bakanlığı, madeni devralması öngörülen İktisadi Devlet Teşekkülü ve Maden Mühendisleri Odası ile yerel sanayi, yoksa en yakın ticaret ve sanayi odasının kendi mensupları arasından görevlendirecekleri birer temsilciden oluşan beş kişilik bir takdir komisyonunca yürütülür.

İş durumuna göre birden çok takdir komisyonu kurulabilir.

2. *Kuruluşu* :

MADDE 5. — Takdir komisyonunun kurulması için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, ilgili diğer Bakanlık ve kuruluşlardan en geç 10 gün içinde görevlendirecekleri temsilcilerin adlarını bildirmelerini yazıyla ister. Bu yazıda komisyon başkanı ile ilk toplantının yapılacağı gün ve yer açıklanır.

Komisyon üyelerinden birinin çekilmesi veya başka bir nedenle görevi başında bulunmaması halinde, yeri aynı usule göre doldurulur.

Komisyon üyeliklerindeki boşluklar, çalışmaların mevcut üyelerle yürütülmesini engellemez. Ancak komisyon çalışmalarının geçerliği için en az başkan ile iki üyenin varlığı şarttır.

3. *Çalışma Usulü* :

MADDE 6. — Takdir Komisyonu, Bakanlar Kurulu kararında gösterilen öncelik sırasına, devralınacak madenin özelliklerine ve iş durumuna göre çalışma usul ve programını kendisi düzenler. Şu kadar ki, komisyon en geç dört ay içinde çalışmalarını tamamlar. Gerekliğinde bu süre Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca yalnız bir defa için iki ay daha uzatılır.

Komisyon, çalışmaları sırasında işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi veya temsilcisini dinler; gerekli bulunduğu her türlü keşif ve incelemeyi bizzat yapabileceği gibi uzmanlardan da yararlanabilir.

Komisyon kararları üye tam sayısının salt çoğunluğuyla verilir. Muhalif kalan üyeler gerekçelerini karar tutanağı altına yazarakla yükümlüdürler.

4. *Tutanakların Tevdii* :

MADDE 7. — Takdir komisyonu, bu Kanunda gösterilen tutanaklarla eklerini üçer nüsha olarak düzenler ve bir maden alanındaki görevi bitince gerekli işlemler yapılmak üzere derhal Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına tevdi eder.

II. — *Tespit ve Takdir İşleri* :1. *Genel Olarak* :

MADDE 8. — Takdir komisyonu, Devletçe işletilmesine karar verilen madenlerdeki tespit ve takdir işlerini her maden alanı için ayrı ayrı olmak üzere aşağıdaki sıraya göre yürütür ve tamamlar :

1. *Mevcutların tespiti* : Maden alanında mevcut yeraltı ve yerüstü sınai ve sosyal tesisler, araç ve gereçler, teçhizat, malzeme ve çıkarılmış cevher stokları gibi her türlü taşınır ve taşınmaz mallar, miktarlarını ve halihazır durumlarını gösteren bir tutanakla tespit olunur.

2. *Mevcutlardan devralınacakların ayrılması* : 1 nci bentte yazılı taşınır ve taşınmaz mallardan işletme hakkı veya arama ruhsatnamesiyle bir bütün teşkil edenler, özellikle işletme ve arama faaliyetlerinin süreklilik ve güvenliği için zorunlu görülenler ayrılarak ikinci bir tutanakla tespit olunur. Bu tutanakta Maden

Kanununun 123 ila 134 ncü maddeleri anlamında kamulaştırma, muvakkat işgal veya tahsis konusu olmuş taşınmazlarla kamulaştırma dışı bir nedenle özel mülkiyet konusu olmuş taşınmazların bu nitelikleri ayrıca belirtilir.

3. Ayrılan mevcutların değerlerinin takdiri : 2 nci bent gereğince ayrılan taşınır ve taşınmaz malların değerleri, 10 ncu maddede yer alan diğer unsurlarla birlikte ve orada açıklanan ilkelere göre hesaplanmak suretiyle üçüncü bir tutanakla tespit olunur. Bu tutanağa işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibinin mülkiyetinde olup hakkında kamulaştırma kararı alınması gereken taşınmazların sınırlarını, yüzölçümlerini ve niteliklerini gösteren harita, plan veya krokileri de eklenir.

Birinci ve ikinci tutanak, işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi veya temsilcisi tarafından da imzalanır. Fakat imzadan kaçınılması, tutanakların geçerliğini etkilemez.

2. İstek Üzerine Devralınacak Mevcutlar Arasına Alma :

MADDE 9. — Maden alanındaki işletme ve arama faaliyetleri ile ilgili olmayanlar hariç, 8 nci maddenin 2 nci bendi gereğince devralınacak mevcutlar arasında yer verilmeyen taşınır veya taşınmaz mallar tek başına yararlanılamayacak veya başka türlü kullanılamayacak duruma düşüyorsa; işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi, bunların da devralınacak mevcutlar arasına alınmasını ve aynı maddenin 3 ncü bendi gereğince değerlerinin takdirini, takdir komisyonunun o maden alanındaki görevi bitinceye kadar yazılı başvurma ile isteyebilir. Bu istemin takdir komisyonunca kabul edilmemesi halinde ret gerekçesi, 8 nci maddenin 2 nci bendi gereğince düzenlenen tutanağa eklenir. İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibinin 16 ncı madde uyarınca dava hakkı saklıdır.

III. — Tazminatların Hesaplanması :

1. İşletme Hakkı ve Arama Ruhsatnamesi Sahiplerine Ödenecek Tazminat :

MADDE 10. — Devletçe işletilmesine karar verilen madenlerle ilgili işletme hakkı ve arama ruhsatnamesi sahiplerine ödenecek tazminat, aşağıdaki hükümlere göre hesaplanır :

A) İşletme hakkına konu olan madenlerde işletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazı sahiplerine ödenecek tazminat aşağıdaki kalemlerden oluşur :

1. İşletme ruhsatnamesi veya işletme imtiyazının amortismanlar düşüldükten sonra kalan maliyet bedeli;
2. 8 ve 9 ncu maddeler gereğince devralınmak üzere ayrılan mevcutların aşağıda yazılı değerleri :

a) İşletme hakkı sahibinin mülkiyetinde olup madenin işletilmesi için gerekli arazinin 1 nci maddede yazılı Bakanlar Kurulu kararının Resmi Gazetede yayımı tarihindeki alım - satım bedeli;

Şu kadar ki, Maden Kanununun 125 nci maddesi gereğince işletme hakkı sahibi lehine kamulaştırılmış arazide kamulaştırma bedeline Bakanlar Kurulu kararının yayımı tarihine kadar geçen süre için yıllık yüzde 11 faiz eklenmek suretiyle bulunacak miktara itibar olunur. Ancak bu miktar arazinin alım - satım bedelini geçemez.

b) Maden Kanununun 100 ncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren tesislerin amortismanlar düşüldükten sonra kalan maliyet bedelleri;

c) Diğer tesis ve binaların Bakanlar Kurulu kararının yayımı tarihindeki inşaat fiyatlarına göre hesaplanacak maliyet bedellerinden bu bedeller üzerinden hesaplanacak amortismanlar düşülmek suretiyle bulunacak değerleri;

Şu kadar ki, Maden Kanununun 125 nci maddesi gereğince işletme hakkı sahibi lehine kamulaştırılmış binalarda kamulaştırma bedellerine Bakanlar Kurulu kararının yayımı tarihine kadar geçen süre için yıllık yüzde 11 faiz eklenmek suretiyle ulaşılabacak tutarlardan bu tutarlar üzerinden hesaplanacak amortismanlar düşülmek suretiyle bulunacak miktarlara itibar olunur. Ancak bu miktarlar, binaların yukarıdaki usule göre inşaat fiyatları esas alınmak suretiyle bulunacak değerlerini geçemez.

ç) Araç ve gereçlerle teçhizat ve malzeme gibi taşınır malların Bakanlar Kurulu kararının yayımı tarihindeki alım - satım bedelleri;

3. Geçici işgal konusu arazi için işletme hakkı sahibince ödenmiş tazminatın işgal süresinin bu Kanun gereğince madenin devralınmasına olanak bulunan en erken tarihten sonraki kısmına tekabül eden miktarı;

4. Bakanlar Kurulu kararına yayını tarihinde mevcut ve madenin özelliklerine göre yapılması olağan sayılabilecek sözleşmelerin işletme hakkının geri alınması nedeniyle yerine getirilememesi sonucunda yoksun kalınacak kârın o maden cinsindeki ortalama kâr hadlerine göre hesaplanacak değeri;

Şu kadar ki, bu sözleşmelerin şartnamede yazılı asgari miktarlar itibariyle işletme ruhsatnameli madenlerde altı aylık, işletme imtiyazlı madenlerde bir yıllık üretim kapasitesini aşan kısımları dikkate alınmaz. Bu sözleşmeler yerine getirilebilmiş olsaydı işletme hakkı sahibince ödenecek olan Devlet hakkı ve varsa Maden Kanununun 136 ncı maddesinin (B) bendinde yazılı buluculuk hakkı, kâr yoksunluğu tazminatından indirilir.

İşletme hakkı sahiplerine ödenecek tazminattan kesilecek veya ayrılacak miktarlar hakkındaki 11, 12, 23 ve 24 ncü maddeler hükümleri saklıdır.

B) Maden Kanununa göre bulunmuş maden niteliğine ulaştırılmış işletme hakkı talepli madenler ile arama ruhsatnameli madenlerde arama ruhsatnamesi sahiplerine ödenecek tazminat, (A) bendinin kâr yoksunluğu tazminatı dışındaki hükümlerinin kıyasen uygulanmasıyla bulunacak değerler toplamından oluşur. Şu kadar ki, duruma göre, Maden Kanununun 136 ncı maddesinin (A) bendinde yazılı arama masraflarının cevher satışlarıyla karşılanmayan kısmı bu toplama eklenir veya cevher satış bedellerinin arama masraflarını aşan kısmı bu toplamdan indirilir.

İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahiplerine ödenecek tazminatın hesaplanmasında rezervler dikkate alınmaz.

C) Bulunmuşluk niteliğine ulaştırılmamış işletme hakkı talepli ve arama ruhsatnameli madenlerde arama ruhsatnamesi sahiplerine herhangi bir tazminat ödenmez.

2. Buluculuk Hakkı Tazminatı :

MADDE 11. — Devletçe işletilmesine karar verilen madenler üzerindeki buluculuk hakları sona erer.

Şu kadar ki, Maden Kanununun 136 ncı maddesinin (A) bendinde yazılı arama masraflarına karşılık olarak tespit edilmiş tazminat, henüz ödenmediği ölçüde işletme hakkı sahibine ödenecek tazminattan kesilerek bulucuya verilir.

Maden Kanununun 136 ncı maddesinin (B) bendi gereğince buluculuk aidatı verilmekte olan bulucuya veya yasal haleflerine bu Kanunun 10 ncü maddesinin (A) bendine göre kâr yoksunluğu tazminatının hesaplanmasına esas alınan sözleşmeler yerine getirilebilmiş olsaydı ödenmesi gereken aidat tutarında bir tazminat ödenir.

Bu Kanunun 10 ncü maddesinin (B) bendi hükümleri saklıdır.

3. Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü Masrafları :

MADDE 12. — Maden Tetkik ve Arama Enstitüsünün Maden Kanununun 49 ncü maddesi uyarınca veya başka bir suretle doğmuş bulunan arama masrafları alacağı, henüz ödenmediği ölçüde işletme hakkı sahibine ödenecek tazminattan kesilerek Enstitüye verilir.

4. Tazminatların Hesaplanmasında Geçerli Belgeler :

MADDE 13. — Takdir komisyonu, bu kanuna göre ödenecek tazminatların hesaplanmasında işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahiplerinin Türk Ticaret Kanunu ile Vergi Usul Kanununa göre tutmak zorunda oldukları defterlerle onlara dayanak olan belgeleri gözönünde bulundurur; gerektiğinde vergi dairesi, Maden Dairesi, Maden Sicili ve ilgili diğer resmi dairelerin kayıtlarına müracaat eder.

İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi yukarıda yazılı defter ve belgeleri ibraz etmez, defterler kanuna uygun olarak tutulmuş bulunmaz veya defter kayıtları devralınacak mevcutların halihazır durumlarıyla veya benzer maden işletmelerine göre oransız derecede yüksek görünürse; komisyon, gereken hususlarda resen takdir yetkisini haizdir.

IV. — Kamulaştırma :

MADDE 14. — Bu Kanun gereğince yapılacak bütün kamulaştırmalarda 1 nci madde uyarınca verilen Bakanlar Kurulu kararı, kamu yararı kararı sayılır. Ayrıca kamu yararı kararı alınması ve onaylanması gerekmez.

Kamulaştırma kararı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca verilir.

Kamulaştırma işlemleri, bu Kanun hükümleri ile 6830 sayılı İstimlak Kanununun bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerine göre yürütülür.

V. — Tebligat :

MADDE 15. — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, 1 nci maddede yazılı Bakanlar Kurulu kararının birer örneğini, işletme hakkı veya arama ruhsatnamesinin geri alınması dolayısıyla madende devralınacak mevcutların listesini, taşınmazlarla ilgili kamulaştırma kararını ve takdir olunan tazminat miktarını takdir komisyonunun tutanakları ve eklerinin birer nüshası ile birlikte işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibine ve madeni devralacak iktisadi devlet teşekkülüne noter aracılığı ile tebliğ eder.

Varsa buluculuk hakkı sahibine sadece Bakanlar Kurulu kararının örneği ve buluculuk hakkı olarak ödenecek tazminat miktarı, takdir komisyonu tutanaklarının ilgili bölümlerinin suretleri ile birlikte noter aracılığı ile tebliğ edilir.

Doğrudan doğruya tebligat ile birlikte yukarıda yazılı hususlar Resmi Gazetede ayrıca ilan olunur, 15 gün içinde doğrudan doğruya tebligat yapılamayan hallerde Resmi Gazetede yapılan bu ilan tebligat hükmündedir.

VI. — Yargı Yolu :

1. Davalar :

MADDE 16. — 15 nci madde gereğince yapılacak tebligat tarihinden itibaren 15 gün içinde işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahipleri, geri alma ve kamulaştırma işlemlerine ve takdir edilen tazminat miktarlarına; buluculuk hakkı sahipleri, kendilerine ödenecek tazminatın takdirini etkileyen işlemlere ve tazminat miktarına karşı Danıştayda dava açabilirler.

Husumet, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile madeni devralan İktisadi Devlet Teşekkülüne yöneltilir. 4353 sayılı Kanun hükümleri saklıdır.

Bu Kanuna göre açılan davalar, diğer davalara tercih ve ivedilikle görülür. Yürütmeyi durdurma kararı verilemez.

2. Bilirkişiler :

MADDE 17. — Bilirkişi incelemesini gerektiren davalarda sayıştay Başkanlığı, Üniversitelerarası Kurul ve Maden Mühendisleri Odasınınca düzenlenecek aday listelerinin her birinden birer kişi olmak üzere üç kişilik bir bilirkişi kurulu seçilir.

Danıştay, 1 nci maddede yazılı Bakanlar Kurulu kararının yayımı tarihinden itibaren 10 gün içinde Sayıştay Başkanlığı, Üniversitelerarası Kurul ve Maden Mühendisleri Odasından onar bilirkişi adayı göstermelerini ister. Sayıştay Başkanlığının Sayıştay üyeleri ve raportörleri ile uzman denetçi ve başdenetçileri, Üniversitelerarası Kurulun maden mühendisliği dalında fakülte veya bölümü bulunan üniversitelerin bu dalda görevli öğretim üyeleri ve Maden Mühendisleri Odasının kendi üyeleri arasından seçecekleri adayların adları ve adresleri, Danıştayın bu konudaki isteminin tebliği tarihinden itibaren en geç 30 gün içinde listeler halinde bildirilir.

Aday listeleri bir yıl için geçerlidir. Bu sürenin sonunda gerekirse veya daha önce mevcut listelerden fîili ve hukuki nedenlerle bilirkişi seçmek olancağı kalmazsa aynı usule göre yeni listeler düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ödeme ve Devralma

I. — Tazminatların Ödenmesi ve Madene El Koyma :

MADDE 18. — İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibi için takdir edilen tazminatın bu Kanuna göre ödenmesi gereken miktarı ile varsa buluculuk hakkı tazminatı, 16 ncı maddede yazılı dava açma süresi sonunda, madeni devralacak İktisadi Devlet Teşekkülünce hak sahipleri adına milli bankalardan birine, bulunmayan yerlerde mal sandığına yatırılarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının kararıyla madene el konur.

Süresi içinde dava açılmadığı veya açılan dava yalnız tazminat miktarının artırılmasına ilişkin olduğu takdirde, banka veya mal sandığına yatırılan paraların hak sahiplerine ödenmesi geciktirilemez.

II. — Delil Tespiti :

MADDE 19. — İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahiplerince süresi içinde Danıştayda dava açıldığı takdirde, 18 nci madde gereğince madene el konmadan önce, tazminatların yatırıldığı banka veya mal sandığından alınacak makbuzlar ilgili belge suretleriyle birlikte Danıştaya tevdi edilerek delil tespiti istenir. Danıştay, davacı işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibini 8 gün içinde davet ile 15 gün içinde maden alanının bu Kanuna göre değer takdirine esas olabilecek bütün niteliklerini tespit ettirerek ilgileri ölçüsünde şerh edilmek üzere Maden Siciline ve tapu dairesine bildirir.

Bu işlemler davete uymayan veya delil tespiti sırasında hazır bulunmayanların غيابında yapılır.

III — Madenin Devralınması ve Sonuçları :

1. Genel Olarak :

MADDE 20. — 18 nci maddeye göre madene el konduğu gün, madenin devralınma tarihi sayılır. Bu tarihten itibaren işletme hakkı veya arama ruhsatnamesinden doğan bütün haklar ve yükümlerle madene devralınmasına karar verilen bütün taşınır ve taşınmaz mallar, bu Kanun hükümleri dairesinde kendiliğinden madeni devralan İktisadi Devlet Teşekkülüne geçer.

Durum, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının istemi üzerine ilgileri ölçüsünde maden ve tapu sicillerine tescil edilir. İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibince 16 ncı maddeye göre dava açılmış bulunduğu takdirde sonucuna göre işlem yapılır.

2. Geçici İşgal ve Tahsis Konusu Taşınmazların Durumu :

MADDE 21. — Devralınan maden alanındaki geçici işgal veya tahsis konusu taşınmaz mallar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır :

A) Geçici işgal konusu arazi üzerinde işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibinin haiz bulunduğu bütün haklar ve yükümler, madenin devralınma tarihinde aynı koşullarla devralan İktisadi Devlet Teşekkülüne geçer; arazinin sahip veya zilyedinin hak ve yükümlerinde herhangi bir değişiklik olmaz.

B) Tahsis konusu taşınmazlardan yararlanma hakkı, aynı tarihte madeni devralan İktisadi Devlet Teşekkülüne geçer. Durum Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Maliye Bakanlığına bildirilir.

3. Madende Çalışanların Durumu :

MADDE 22. — Devletçe işletilmek üzere devralınan madende çalışan işçiler hakkında iş mevzuatı uygulanır.

Takdir komisyonu, 8 nci maddede yazılı tespit ve ayırma işleri sırasında madende çalışan işçileri görevleri itibariye ayrı bir tutanakla tespit eder. Bu tutanakta madenin devralınmasından sonra da iş devamları uygun görülenler belirtilir.

İşçilerin devralma tarihindeki hizmet süreleri ile ücret ve diğer özlük haklarının tespitinde Sosyal Sigortalar Kurumu, vergi dairesi ve ilgili diğer resmi dairelerdeki kayıtlar esas alınır.

4. *Prim Borçları :*

MADDE 23. — Bu Kanuna göre herhangi bir madeni devralan İktisadi Devlet Teşekkülü hakkında 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 82 nci maddesi uygulanmaz.

Ancak işletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahibine ödenecek tazminatın yeterli miktarı ayrılarak aynı Kanunun 83 ncü maddesi hükümlerine tabi teminat olarak sigorta primi ve gecikme zammı borçlarına karşılık tutulur.

5. *Maden Üzerindeki Kayıtlamalar :*

MADDE 24. — Devletçe işletilmek üzere devralınan maden üzerinde mevcut ipotek, haciz ve ihtiyati tedbir gibi kayıtlamalar devralma tarihinde kalkar.

Şu kadar ki, bu kayıtlamaların karşılıkları madeni devralan İktisadi Devlet Teşekkülünce işletme hakkı sahibine ödenecek tazminattan mahsup edilerek Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı emrine milli bankalardan birine, bulunmayan yerlerde mal sandığına yatırılır ve durum ilgili merci, makam ve kişilere bildirilir. Ancak bu karşılıklar, işletme hakkı sahibine ödenecek tazminattan 23 ncü madde gereğince ayrılacak miktar çıkarıldıktan sonra kalan tutarı geçemez.

Kayıtlamalar kaldırıldığı ölçüde karşılıklar işletme hakkı sahibine ödenir veya yetkili mercilerin kararlarına göre işleme tabi tutulur.

6. *Teminatların İadesi :*

MADDE 25. — İşletme hakkı veya arama ruhsatnamesi sahiplerinden Maden Kanununa göre alınmış teminatların madenin devralınma tarihinde Hazineye irat kaydolunmamış kısmı kendilerine iade olunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler - Yürürlük Hükümleri

1. — *Çeşitli Hükümler :*

1. *Maden Fonu :*

MADDE 26. — Devletçe işletilmesine karar verilen madenlerle ilgili gözetim, tespit ve takdir işlerinin yürütülmesi için yapılacak her türlü harcamaları karşılamak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı nezdinde «maden fonu» adıyla bir fon kurulur.

Maden fonu, madeni devralması öngörülen İktisadi Devlet Teşekkülünce yapılacak ödemelerle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten oluşur.

Maden fonundan yapılacak harcamalar, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale, 6245 sayılı Harcırah kanunları ile Sayıştayın vizesine tabi değildir.

Maden fonunun kuruluşu, işleyişi ve tasfiyesi, bu fondan yapılacak harcamaların bağlı olduğu koşullar, özellikle gözetici mühendislerle, takdir komisyonu başkan ve üyeleri ile komisyonun yararlanacağı uzmanlara verilecek ücret ve yollukların miktarları, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

2. *Resim ve Harçlardan Muafiyet :*

MADDE 27. — Bu Kanunun uygulanması dolayısıyla yapılacak intikal işlemleri, her türlü resim ve harçtan muafır.

3. Görevli Kişilerin Niteliği ve Suçları :

MADDE 28. — Bu Kanun gereğince görevlendirilen kişiler Devlet memuru sayılırlar.

Ancak suç teşkil eden eylemlerinden dolayı aynı suçu işleyen memurlara verilecek cezaların iki katı ile cezalandırılırlar.

II. — Yürürlük Hükümleri :

1. Kanunun Yürürlüğe Girişi :

MADDE 29. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2. Kanunu Yürüten Makam :

MADDE 30. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Cilt	Millet Meclisi		Cilt	Cumhuriyet Senatosu	
	Birleşim	Sayfa		Birleşim	Sayfa
5	122	31	38	74	379
	131	212		75	438
6	167	710:712	76	459:460,461:484,	
	168	789:802,802:817, 818:820,820:823, 827,827:840		77	485:511,515:516, 519:565,574:575
	169	880:902,903:919, 924:927			

I - Gerekçeli 73 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 168 nci Birleşimine, 819 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 76 ncı Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Millet Meclisi Plan, Sanayi ve Teknoloji ve Ticaret, Cumhuriyet Senatosu Mali ve İktisadi İşler ve Bütçe ve Plan komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/102,